

MA'NAVY QADRIYATLAR ASOSIDA YOSHLARNING KASBIY KOMPETENSIYASINI RIVOJLANTIRISHNING ZAMONAVIY MEXANIZMLARI

Satimova Maftuna Sohibjanovna

TDIU Andijon fakulteti Tyutorlar faoliyatini
muvofiqlashtirish bo'limi tyutori

Tel: +99893 177 21 12

<https://doi.org/10.5281/zenodo.20521490>

Annotatsiya

Mazkur maqolada yoshlarning kasbiy kompetensiyasini rivojlantirishda ma'naviy qadriyatlarining o'rnini, ularning bandligi va iqtisodiy faolligiga ta'siri ilmiy jihatdan tahlil qilinadi. Tadqiqot davomida ma'naviy tarbiya va professional tayyorgarlikning o'zaro uyg'unligi yoshlarning mehnat bozoridagi raqobatbardoshligini oshirishi asoslab berilgan. Shuningdek, zamonaviy iqtisodiyot sharoitida yoshlarning ma'naviy yetukligini rivojlantirishning dolzarb jihatlari yoritilgan.

Kalit so'zlar: ma'naviy qadriyatlar, kasbiy kompetensiya, yoshlar bandligi, iqtisodiy faollik, mehnat bozori, ma'naviy tarbiya, innovatsion rivojlanish.

Аннотация

В данной статье анализируется роль духовных ценностей в развитии профессиональной компетентности молодежи, а также их влияние на занятость и экономическую активность молодых людей. Обоснована взаимосвязь духовного воспитания и профессиональной подготовки в повышении конкурентоспособности молодежи на рынке труда.

Ключевые слова: духовные ценности, профессиональная компетентность, занятость молодежи, экономическая активность, рынок труда, духовное воспитание.

Abstract

This article analyzes the role of spiritual values in developing youth professional competence and their impact on employment and economic activity. The study substantiates that the harmony of spiritual education and professional training increases the competitiveness of young people in the labor market.

Keywords: spiritual values, professional competence, youth employment, economic activity, labor market, spiritual education.

Bugungi globallashuv va raqamli iqtisodiyot sharoitida yoshlarning bandligini ta'minlash hamda ularning kasbiy kompetensiyasini rivojlantirish davlat siyosatining ustuvor yo'nalishlaridan biri hisoblanadi. Mehnat bozorida

raqobatning kuchayishi yosh mutaxassislardan nafaqat professional bilim va ko'nikmalarni, balki ma'naviy yetuklikni ham talab etmoqda

Ma'naviy qadriyatlar yoshlarning kasbiy faoliyatida mas'uliyatlik, mehnatsevarlik, tashabbuskorlik va halollik kabi sifatarning shakllanishiga xizmat qiladi. Ayniqsa, yoshlarning iqtisodiy faoliyatida ma'naviy omillarning ta'siri tobora ortib bormoqda

Bugungi kunda yoshlar bandligini ta'minlash masalasi faqat ish o'rinlarini yaratish bilan cheklanmay, ularni ma'naviy va kasbiy jihatdan tayyorlashni ham talab etmoqda. Shu bois mazkur tadqiqotning asosiy maqsadi yoshlarning kasbiy kompetensiyasini rivojlantirishda ma'naviy qadriyatlarning o'rnini ilmiy tahlil qilishdan iborat.

Tadqiqotlar

Tadqiqot jarayonida ilmiy bilishning qiyosiy tahlil, statistik tahlil, kuzatish va umumlashtirish usullaridan foydalanildi. Shuningdek, yoshlar bandligi, ma'naviy tarbiya va kasbiy kompetensiyaga oid ilmiy adabiyotlar hamda normativ-huquqiy hujjatlar o'rganildi.

Tahlillar davomida yoshlarning iqtisodiy faolligi va kasbiy rivojlanishiga ta'sir etuvchi ma'naviy omillar tizimli ravishda o'rganildi.

Natijalar

Tadqiqot natijalari shuni ko'rsatdiki, ma'naviy qadriyatlar yoshlarning kasbiy kompetensiyasini rivojlantirishda muhim omil hisoblanadi. Ayniqsa:

- halollik;
- mas'uliyatlik;
- mehnatsevarlik;
- jamoada ishlash ko'nikmasi;
- tashabbuskorlik kabi fazilatlar mehnat samaradorligini oshiradi [3].

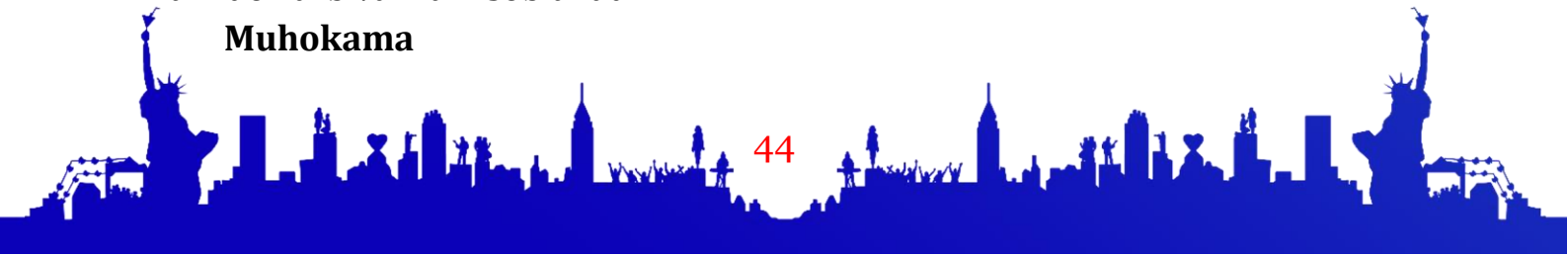
Tahlillar natijasida ma'naviy yetuk yoshlarning:

- mehnat bozorida moslashuvchanligi yuqori;
- iqtisodiy faolligi kuchli;
- tadbirkorlik faoliyatiga qiziqishi yuqori ekanligi aniqlandi.

Shuningdek, ma'naviy qadriyatlarga asoslangan iqtisodiy faoliyat korrupsion holatlar va noqonuniy daromad olishga moyillikning kamayishiga xizmat qilishi kuzatildi

Bugungi raqamli iqtisodiyot sharoitida yoshlarning innovatsion salohiyatini rivojlantirish bilan bir qatorda, ularning ma'naviy immunitetini mustahkamlash ham dolzarb vazifa hisoblanadi.

Muhokama

Zamonaviy mehnat bozorida ish beruvchilar yosh mutaxassislarning nafaqat bilim darajasiga, balki ularning kommunikativ madaniyati, ijtimoiy mas'uliyati va axloqiy fazilatlariga ham katta e'tibor qaratmoqda .

Kasbiy kompetensiya va ma'naviy tarbiya o'rtasidagi uyg'unlik yoshlarning professional muvaffaqiyatini ta'minlaydi. Shu sababli oliy ta'lim muassasalarida ma'naviy-ma'rifiy ishlarni kuchaytirish muhim ahamiyat kasb etadi.

Quyidagi takliflarni amalga oshirish maqsadga muvofiq:

1.Oliy ta'lim tizimida "ma'naviy kompetensiya"ga oid maxsus modullarni joriy etish;

2.Yosh tadbirkorlar uchun mentorlik dasturlarini kengaytirish;

3.Bandlik dasturlarida ma'naviy treninglarni tashkil qilish;

4.Ta'lim jarayonida milliy qadriyatlarga asoslangan innovatsion pedagogik texnologiyalarni qo'llash.

Mazkur yondashuvlar yoshlarning iqtisodiy faolligini oshirish va ularning raqobatbardoshligini kuchaytirishga xizmat qiladi.

Xulosa

Xulosa qilib aytganda, ma'naviy qadriyatlar yoshlarning kasbiy kompetensiyasi, bandligi va iqtisodiy faoliyatini rivojlantirishda muhim omil hisoblanadi. Ma'naviy yetuk va professional jihatdan kompetent yoshlar jamiyat taraqqiyotining asosiy harakatlantiruvchi kuchidir.

Yoshlarni halollik, mas'uliyat, mehnatsevarlik va vatanparvarlik ruhida tarbiyalash orqali ularning mehnat bozoridagi raqobatbardoshligini oshirish mumkin. Shu bois ta'lim tizimida professional tayyorgarlik bilan bir qatorda ma'naviy tarbiyaga ham ustuvor ahamiyat qaratish zarur.

Foydalanilgan adabiyotlar:

1. O'zbekiston Respublikasi "Yoshlarga oid davlat siyosati to'g'risida"gi Qonuni. – Toshkent, 2016.
2. Mirziyoyev Sh.M. Yangi O'zbekiston strategiyasi. – Toshkent: "O'zbekiston", 2021.
3. Karimov I.A. Yuksak ma'naviyat – yengilmas kuch. – Toshkent: "Ma'naviyat", 2008.
4. Abdurahmonov Q.X. Mehnat iqtisodiyoti. – Toshkent: "Fan", 2019.
5. Sodiqov A. Ma'naviyat asoslari. – Toshkent: "O'qituvchi", 2017.
6. Rasulov A. Yoshlar bandligini ta'minlashning zamonaviy mexanizmlari // Iqtisodiyot va innovatsion texnologiyalar. – 2022. – №4.
7. Zamonaviy pedagogik va iqtisodiy tadqiqotlar materiallari.

